

Aile İlişkileri Ölçeği (Family Relationship Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile İlişkileri Ölçeği (Family Relationship Scale)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16399>

Özet

Aile İlişkileri Ölçeği, Selen Demirtaş tarafından 2011 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlanan bir Yüksek Lisans Tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçek, özellikle çocuklar bakımında aile içerisindeki ilişkilerin niteliğini, yapısını ve işleyişini psikometrik olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu geliştirme çalışması, Türkiye'deki çocukların algıladıkları aile ortamına dair güvenilir ve geçerli veriler toplamak üzere tasarlanmış öz bildirim temelli bir araç sunmaktadır.

Ölçek, aile sistemi içindeki temel dinamikleri (etkileşim, destek, iletişim ve olası çatışma alanları) değerlendirerek, çocukların psikososyal gelişimlerini etkileyen en önemli çevresel faktörlerden biri olan aile ilişkilerine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Aile İlişkileri, Aile, Çocuk, Psikolojik Ölçme, Ölçek Geliştirme, Psikometri, Aile Dinamikleri, Yüksek Lisans.

Yazarlar

Selen Demirtaş

Amaç

Ölçeğin temel amacı, çocukların gözünden aile ilişkilerinin niteliğini ve derecesini objektif ve standart bir şekilde belirleyebilecek, kültürel olarak uygun ve güçlü bir psikometrik araç geliştirmektir. 2011 yılında gerçekleştirilen bu geliştirme çalışması, özellikle Türk popülasyonunda çocukların aile ortamına dair algılarının bilimsel yöntemlerle incelemeyi hedeflemiştir. Bu, mevcut uluslararası ölçeklerin kültürel uyarlama zorluklarına ağırlık ve yerel bağlama özgü veriler elde etmeyi amaçlamıştır.

Ölçek, araştırmacılar, eğitimciler ve klinisyenler için çocukların psikososyal gelişimini ve uyum düzeylerini etkileyen kritik bir faktör olan aile işleyişini hızlı ve güvenilir bir şekilde değerlendirmede kullanılabilecek değerli bir araç sunmayı hedeflemektedir.

Yapı

Aile İlişkileri Ölçeği, genel olarak **Aile İlişkileri** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, psikolojide genellikle çok boyutlu olarak ele alınır ve aile üyeleri arasındaki duygusal bağ, iletişim kalitesi, karşılıklı destek, çatışma yönetimi ve rollerin netliği gibi alt boyutları içerir. Ölçek, çocukların bu dinamikleri nasıl deneyimlediğini ve algıladıklarını merkeze alarak, aile ortamının subjektif

değerlendirmesine olanak tanır.

Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında, yapısal bütünlüğü sağlamak için madde havuzu oluşturulmuş ve uzman görüşleri alınmıştır. Nihai yapının kaç faktörden oluştuğu ve bu faktörlerin hangi teorik alt boyutları temsil ettiği bilgisi, yazarın tez çalışmasıyla detaylıca sunulmuştur.

Geçerlik

Ölçeğin Geçerlik çalışmaları, geliştirme sürecinin en önemli aşamalarından birini oluşturmuştur. Yapı geçerliğini sağlamak amacıyla istatistiksel analizler, genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak yürütülmüştür. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen yapıya uygunluğunu test etmiştir.

Spesifik geçerlik katsayıları ve analiz sonuçları (örneğin, faktör yükleri, uyum indeksleri) kaynak özetinde yer almamaktadır. Ancak, bir Yüksek Lisans Tezi çalışması olarak ölçeğin bilimsel standartlara uygun geçerlik kanıtlarını sunduğu varsayılmaktadır. Detaylı geçerlik bilgileri için Demirtaş'ın (2011) orijinal tezine başvurulması zorunludur.

Güvenirlilik

Aile İlişkileri Ölçeği'nin güvenilirliği, ölçümün kararlılığı ve iç tutarlılığı göstermek amacıyla incelenmiştir. Bu kapsamda, ölçeğin maddelerinin ne kadar tutarlı olduğunu gösteren Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda başarıyla olduğunu gösterir.

Özet kaynakta Güvenirlilik değerlerine dair sayısal bilgi bulunmamaktadır. Geliştirme çalışması tam metninde, iç tutarlılık katsayıları yan sıra, testin zamana yayılımı kararlılığı ölçmek için test-tekrar test güvenilirlik analizlerinin de yer aldığı düşünülmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koymak için uygulanan Faktör Analizi, ölçeğin çok boyutlu yapıya sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu analizler, aile ilişkileri kavramının tek bir bütün olarak değil, farklı ve ilişkili alt boyutlardan oluştuğunu göstermiştir. Analizler sonucunda elde edilen faktör yapısı, ölçeğin hem teorik temellerini hem de pratik uygulama alanlarını belirlemiştir. Faktör sayısının ve her bir faktöre ait madde yüklerinin detayları, yazarın tez çalışmasıyla mevcuttur.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Derecelendirme formatı (Genellikle Likert tipi bir yanıt sistemi kullanılmıştır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Çocuklar

Age Group: Çal??man?n yap?ld??? çocuk ya? grubu (Tezde belirtilen spesifik ya? aral???na tezin tamam?ndan ula??labilir.)

Population Details: Türkiye'deki ilkö?retim veya ortaokul düzeyindeki ö?renciler (Yüksek lisans tezinin hedef kitlesi).

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Çocuklar?n kendi aile ilişkileri alg?lar?n? de?erlendirmesini temel al?r.)

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Aile İlişkileri Ölçeği, Çocuk Psikolojisi, Hacettepe Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: selendemirtas@hacettepe.edu.tr

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2011 y?l?nda Selen Demirta? taraf?ndan akademik bir çal??ma kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçeğin ticari olmayan akademik veya klinik amaçlı? kullan?m? genellikle telif hakk? sahibinin iznine tabidir. Kullan?m izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için do?rudan sorumlu yazar (Selen Demirta?) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Demirta?, S. (2011). *Çocuklar için Aile İlişkileri Ölçeği'nin geli?tirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: aile-iliskileri-olcegi-family-relationship-scale-toad.pdf

Aile İlişkileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde yer almamaktadır. Maddelere, puanlama yönergelerine ve spesifik derecelendirme formatına erişim için yazarın 2011 tarihli **Çocuklar için Aile İlişkileri Ölçeği'nin geliştirilmesi** başlıklı Yüksek Lisans Tezi'nin tam metnine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM